

І.А. Чернишенко,
кандидат педагогічних наук, доцент
(Кіровоградський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка)

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МОВНИХ КАРТИН СВІТУ

У статті проаналізовано фактори зовнішнього середовища буття етносів, які беруть участь у формуванні національних мовних картин світу, та вплив таких факторів на формування етнічної свідомості. Розглянуто класифікацію національно-специфічних концептів та способів їхньої вербалізації.

На сучасному етапі особливий інтерес дослідників викликають проблеми, пов'язані з мовною картиною світу, мовною особистістю, мовною свідомістю, дискурсом, національно-культурною складовою комунікації. Усе більше уваги приділяється вивченню "ключових концептів" культури. Активно розвиваються такі наукові напрямки, що мають інтеграційний характер, як етнопсихолінгвістика, когнітивна наука й лінгвокультурологія.

Використання когнітивних методик у сучасній європейській та вітчизняній лінгвокультурології пояснюється тим, що традиційний семантичний аналіз одиниць вербального рівня, зокрема фразеологічних, не дає виходу на онтологічні висновки й здебільшого дає змогу отримати лише приблизні результати, тому що під час семантичного аналізу ігноруються асоціативні зв'язки слова, когнітивний фон.

Дослідження, що пропонується, багато в чому спирається на досягнення вітчизняних і зарубіжних дослідників, які працюють у різних галузях знання: лінгвістики, етнології, психолінгвістики, соціолінгвістики, психології, етнопсихології, культурно-історичної психології, антропології, культурології, когнітивної науки та ін. (Н.Д. Арутюнова, Г.І. Богін, В.Г. Гак, Б.М. Гаспаров, І.А. Зимня, Ю.М. Караулов, Г.В. Колшанський, В.Г. Костомаров, О.С. Кубрякова, О.О. Леонтьєв, Ю.М. Лотман, М. Мінський, О.В. Падучева, О.Г. Ревзіна, Ю.А. Сорокін, Ю.С. Степанов, В.М. Телія, Л.О. Чернейко, А.Д. Швейцер, А.Д. Белова, І.О. Голубовська, В.В. Жайворонок, І.В. Кононенко, М.П. Кочерган, В.М. Манакін, О.С. Мельничук, І. Огієнко, Г.П. Півторак, О.А. Семенюк, О.О. Селіванова, Ж.П. Соколовська, Г.М. Яворська, А. Вежбицька, J. Allwood, J.R. Anderson, R.S. Baron, J.W. Berry, M. Byram, E. Clark, H. Clark, M. Jonson, G. Lakoff, N. Miller, S.E. Nadel, T. Schwartz, M.A. Sullivan, S. Taylor, D. Wilson та інші).

Лінгвістами було висунуто припущення про існування тріади – "когнітивні процеси – мовні структури – мовна поведінка" [1: 41]. У цій тріаді утверджується нерозривний зв'язок між мовними та мисленевими категоріями. Ми дотримуємося погляду того, що оскільки між компонентами цієї системи існують двосторонні зв'язки, то аналіз мовної поведінки особистості відкриває доступ до когнітивного світу людини, який не підлягає спостереженню, що сприяє виявленню закономірностей ментальної діяльності як окремої особистості, так і нації в цілому.

Об'єктом дослідження виступають національні мовні картини світу (НМКС) двох мов: української та англійської, які обслуговують представників різних національно-лінгво-культурних спільнот, задовольняючи комунікативні потреби.

Предметом дослідження виступають фактори зовнішнього середовища етносу, які беруть участь у формуванні НМКС, та їхній вплив на етнічну свідомість, котра отримує відображення в лексичній системі зазначених мов.

Мета дослідження – вивчення національного культурного простору (українського та англійського) через призму його віддзеркалення в мові й вияву в національному дискурсі в зіставленні з інокультурними просторами, що уможливорює, з одного боку, дослідити й описати світ у його різноманітті так, як він фіксований у визначених мовах і як його бачать носії цих мов, а з іншого – розглянути й описати те, як саме закріплюється в національній мові культура народу, його світобачення і світорозуміння.

Національна мовна картина світу – це зафіксоване в лексиці відповідної мови специфічне бачення (тобто логічне осмислення, відчуття й оцінювання) реального світу й усього, що привноситься в нього людською свідомістю. Існує така кількість НМКС, скільки існує мов, кожна з яких відображає унікальний результат багатовікової роботи колективної етнічної свідомості над осмисленням і категоризацією буття людини. Неповторність кожної НМКС стає очевидною лише на фоні інших таких же НМКС, тому їхнє зіставлення й аналіз універсальних та ідеоетнічних компонентів викликає неабиякий науковий інтерес. Актуальною стає проблема інтелектуального засвоєння поглядів на світ, які напрацьовуються іншими народами в інших умовах і під впливом інших факторів.

У зв'язку з цим особливого значення набуває питання про взаємопроникнення та взаємовплив мов і культур. З цим питанням, на думку О.О. Корнілова, тісно пов'язане питання про єдиний понятійний базис людської свідомості, тобто про "психологічну єдність людства" [2: 140]. Дослідження у сфері психології та лінгвістики дають підстави говорити про таку єдність.

Ганна Вежбицька, котра займається проблемою створення універсальної семантичної метамови на основі семантичних примітивів, які існують в усіх мовах, з цього приводу зазначає: "Поруч із величезним обсягом понять, специфічних для певної культури, існують також певні фундаментальні поняття, які лексикалізуються в усіх мовах світу ... Мовні й культурні системи значною мірою відрізняються одна від одної, але існують семантичні й лексичні універсали, котрі вказують на спільну понятійну основу, на якій ґрунтується людська мова, мислення і культура ... Настав час для узгоджених зусиль із виявлення спільного набору понять, які лежать в основі психологічної єдності людства" [3: 321-322].

Однак спільний базис – це лише частина цілої НМКС, причому з погляду національної самобутності, найменш цікава саме через свою універсальність. Усе те, що перебуває за межами єдиного понятійного базису

(тобто всі національно-специфічні нюанси світоосмислення, світовідчуття та світооцінки), накладається на універсальну логіко-понятійну основу й утворює ту частину НМКС, яка й несе в собі національну специфіку. Кожна мова по-своєму деталізує будь-яку з універсалій.

Такий же принцип діє також на рівні порівняння національних характерів носіїв цих мов. По суті вони дуже близькі, їхня головна відмінність полягає в тому, що одні й ті ж риси характеру співвідносяться в різній пропорції.

О.О. Корнілов стверджує, що пізнати й зрозуміти НМКС чужої мови з позиції власної мовної свідомості, тобто ніби збоку, накладаючи постійно фрагменти чужої НМКС на фрагменти НМКС своєї мови, практично неможливо. Пізнання невідомого буде підмінюватися пошуком еквівалентів (зазвичай уявних) у власній мовній картині світу. Розуміння й аналіз іншомовної НМКС може відбуватися тільки через етап свідомого відсторонення, свідомого перетворення своєї свідомості в *tabula rasa* [2: 142].

Таким чином, пізнати чужу НМКС – це означає стати на місце людини-носія іноземної мови, на її "точку світосприйняття", іншими словами, через лексичну систему отримати уявлення про національну ментальність (національну логіку) й національний характер (емоції та засоби їхнього вираження, моральні пріоритети і под.).

Національна мовна картина світу є результатом відображення колективного свідомості етносу зовнішнього світу в процесі свого історичного розвитку одночасно з пізнанням цього світу. **Зовнішній світ і свідомість** – це два фактори, котрі породжують мовну картину світу будь-якої національної мови.

Те, що зазвичай називають зовнішнім світом, навколишньою дійсністю або Всесвітом, може бути названо *просторово-часовим континуумом (ПЧК)*. Таке визначення вказує на безконечність і неперервність у просторі й часі. Однак етнос (його буденна свідомість) безпосередньо сприймає лише малу частину просторового континууму (ареал свого мешкання) протягом малої частини часового континууму. Тобто на національну свідомість, яка створює первинну модель світу, впливає тільки невелика частина ПЧК – природнокліматичні умови ареалу мешкання, які існували в історичний період мовного становлення конкретного етносу. Єдність зовнішнього світу, як фактор, котрий визначає спільність людської психології та мислення, на етапі формування НМКС різних народів не існувала. Природно, що підлягати лексикалізації могло лише те, що було присутнім безпосередньо в цьому середовищі. Увесь інший світ, єдиний і різноманітний, був недосяжним безпосередньо чуттєвому сприйняттю, відповідно не підлягав лексикалізації й не входив до моделі світу, яка будувалася цим етносом. Значно пізніше наукове знання зробило надбанням буденної свідомості багато фактів зовнішнього світу, які перебували поза межами безпосереднього сприйняття. НМКС розширилася за рахунок нових реалій, однак ступінь їхньої деталізації був мінімальним.

Думка про те, що географічне середовище, яке було в межах безпосереднього чуттєвого сприйняття кожного з етносів на етапі їхнього становлення та самоідентифікації, мало рішучий вплив на фізіологію, психологію та історичну долю кожного народу, висловлювалася не раз ще давніми грецькими та римськими філософами, а пізніше – й іншими вченими (Монтеск'є, Гегель, Букль та ін.). "Національний образ світу є диктат національної природи в культурі ... Природні національні мови трактуються як голоси місцевої природи в людині. У звуків мови – прямий зв'язок із простором природної акустики, котра в горах інакша, ніж у лісах або в степу. І як тіла людей різних рас і народів адекватні місцевій природі, як етнос – космосу, так і звуки, що утворюють плоть мови, перебувають у резонансі із складом національної прабатьківщини" [4: 431]. І зараз те, що хоча й відоме, але безпосередньо не сприймається, а відповідно з практичного погляду є малозначущим, міститься на периферії лексичної системи, позначається найзагальнішими словами, не має синонімів, гіпонімів і т.д. При цьому мають місце не лише лексичні лакуни й різниця обсягів значення окремих слів-корелятивів, але й різниця в конотаціях, які закріпилися за означеннями одних і тих же об'єктів зовнішнього середовища, у різних мовах.

У зв'язку з цим вважаємо доречним диференціювати саме поняття ПЧК, зовнішнього світу, виділивши три його складові: природне середовище, творене матеріальна середовище (матеріальна культура етносу), об'єктивні зв'язки між об'єктами й уявленнями матеріального світу. Кожна з цих складових просторово-часового континууму, відображаючись у буденній свідомості етносу, отримує своє словесне втілення, унікальне для кожної мови.

Унікальність вербального відображення світу визначається як особливостями національного складу мислення, так і об'єктивними, а іноді досить очевидними розбіжностями перших двох складових – природного середовища й матеріальної культури. Ці дві складові ПЧК дані кожному представнику етносу в безпосередніх відчуттях, тобто є, за термінологією Б. Рассела, сенсibiliями. Вони є невід'ємною частиною ментально-лінгвального комплексу людини, інформаційними цілісностями, які відповідають статусу інформем – базових одиниць ментально-лінгвального комплексу людини. "Інформема, яка пройшла через семіозис, – це інформема з ім'ям або концепт. Стаючи концептом, інформема суттєво змінює свій статус: вона є вже надбанням не лише окремої людини, а й відповідної етнічної мови" [5: 44]. Національно-специфічні сенсibiliї породжують національно-специфічні концепти, які, маючи в мові лексичні відповідники, утворюють у лексичній системі етнічної мови шари національно-специфічної лексики. Іноді ж реалії середовища мешкання в силу своєї специфічності відразу отримують словесне вираження, яке від початку стає національно-мовним маркером. Іноді ж вплив середовища виявляється в мові не так очевидно й безпосередньо, а може бути виявлений лише за допомогою категорій етнопсихології, культурології та історії. Така лексика є народною за своєю якістю, за характером детермінованості зовнішніми факторами.

У науковій літературі пропонується виділення двох якісно відмінних одна від одної груп слів, які породжуються реаліями того фрагменту ПЧК, у якому сформувалася мовна свідомість того чи іншого етносу: 1) позначення національно-специфічних реалій буття народу (для розуміння такої лексики необхідне знайомство з самими референтами, які становлять у сукупності все матеріальне середовище конкретної національної культури – природнокліматичні умови, традиції, звичаї і т. ін.); 2) позначення абстрактних понять,

специфічних національному менталітету (глибокі концептуальні відмінності між словами такого типу та їхніми іншомовними псевдокорелятами можуть бути виявлені й сформульовані тільки із залученням усього культурного контексту за допомогою так званих *аксіом етнопсихології* (термін А. Вежбицької) [2: 148].

Наведемо деякі приклади національно-специфічної лексики зазначених типів. Слід підкреслити, що йдеться не про специфічну лексику, зумовлену особливостями самої колективної свідомості, а про лексику, зумовлену особливостями зовнішнього середовища.

Національно-специфічні позначення реалій (слова 1-ї групи) в будь-якій мові можна розподілити за тематичними групами з подальшим виділенням у кожній із них менших лексико-семантичних груп (ЛСГ). Кожна з таких ЛСГ є органічною та невід'ємною частиною загальної НМКС для кожного носія цієї мови. Її специфічність і можлива унікальність ними не відчувається. Для носіїв інших мов ця сфера може бути або взагалі незнайомою, або концептуалізуватися по-іншому. Чим більше відмінностей у природному середовищі, у культурі, традиціях, устрої буття певного етносу, тим більше в його національній мові шарів лексики, які можна віднести до категорії позначень національно-специфічних реалій. Перелік ЛСГ лексики такого типу дуже великий. Можна, наприклад, зіставити назви природнокліматичних зон та їхніх елементів, назви тварин і рослин, позначення явищ природи (види опадів, види вітрів і т.д.), назви національних страв, предметів побуту (меблі, посуду, одягу і под.). Будь-яке таке зіставлення неминуче виявить розходження планів вираження і планів змісту, що стоять за ними, тобто специфічність позначуваного, яка закарбована в національній лексиці.

Такі слова не мають лексичних еквівалентів в інших мовах, оскільки не мають відповідників на рівні концептів (підгрупа 1а). Однак їх слід відрізнити від слів, котрі мають іншомовні відповідники на рівні концептів, але відрізняються на рівні прототипів (підгрупа 1б). Прототипічність приписується в науковій літературі не лише матеріальним об'єктам, але й ситуаціям, реакціям на ситуацію й т.д. Прототип, таким чином, є ідеальною мисленневою репрезентацією будь-якого концепту або узагальненим образом ідеального представника тієї категорії (об'єкта, ситуації, характеристики, емоції й под.), яка називається тим чи іншим словом. Усі об'єкти такого класу ніби групуються навколо цього ідеального образу, навіть якщо вони йому не відповідають повною мірою, "має місце ... групування предметів навколо кожного з прототипів, але більшість цих предметів із самим прототипом не збігаються" [6: 141]. Отже, слова 1-ї групи поділяються у свою чергу на дві підгрупи: 1а та 1б.

До слів 1-ї групи (підгрупи 1а) ми віднесли назви національно-специфічних концептів, які в інших мовах не мають еквівалентів ні на рівні лексичних корелятів, ні на рівні прототипів. Українські слова *вареники*, *щедрівки*, *кобзар*, *домбра* і т. ін. не можна перекласти іншою мовою, і вони не можуть уявлятися носіями інших мов, оскільки в їхній образній системі кодування знань про світ немає відповідних прототипів, ідеальних образів цих концептів, тому що в їхньому матеріальному світі відсутні самі названі об'єкти. У будь-якій мові таких слів досить багато. Знайомство з такою лексикою не передбачає великих труднощів і складається з наступних етапів: ознайомлення з названим об'єктом або його різновидами, отримання уявлення про об'єкт у вигляді образу прототипу, запам'ятовування слова, що позначає цей концепт. Може йтися лише про повноту та глибину знання про такий концепт.

Слова групи 1 (підгрупи 1б) відрізняються від описаних вище тим, що різниця може бути визначена не в термінах глибини та повноти знань, а в термінах псевдознання та істинного знання. Йдеться про "хибних друзів", тобто про лексичні еквіваленти рідної мови, які не є корелятами іншомовного концепту. Має місце певна диспропорція: приблизна еквівалентність на рівні концептів і можлива абсолютна нееквівалентність на рівні образів прототипів. Тобто, певні концептуальні універсалії можуть мати абсолютно різні прототипи. Люди говорять нібито про одне і те ж, але уявляють собі при цьому об'єкти, які значно відрізняються один від одного. Про це згадує А. Вежбицька: "... пейзаж всюди має різний вигляд. Не всі люди знайомі з морем або снігом, земля не всюди коричнева (у багатьох місцях вона може бути переважно червоною, жовтою або чорною), і навіть зелень трави залежить від кількості вологи в ній і від розміщення під відкритим сонцем (наприклад, в Австралії місцевість, вкрита травою, ймовірніше жовтувата або коричневатая, ніж зелена)" [3: 233–234]. Семантизація слів підгрупи 1б обов'язково повинна містити в собі або розширений коментар, або знайомство з об'єктами й матеріалами.

В універсальних концептів можуть бути не тільки характерні прототипічні образи, але й абсолютно різні конотації. Наведемо приклад, який пропонує О.О. Корнілов у монографії "Мовні картини світу як похідні національних менталітетів". Він пише про конотації концепту *чашка*. Прототипом європейського уявлення про цей концепт є уявлення про різну за розміром з ручкою посудину, з якої п'ють чай або каву і яка використовується здебільшого разом із блюдечком. У китайській же культурі чашка – це маленька посудина без ручки і без блюдечка. Вона в Китаї – лише один із елементів досить складного ритуалу, який називається чайною церемонією. Той предмет, з якого п'ють чай і який зазвичай наводять як відповідник спільного для багатьох мов поняття "чашка", називається *cha-bei* (дослівно "чайна посудина для пиття"). *Cha-bei* – це невід'ємна частина спеціального чайного набору, який називається *Lao zhen cha dzhi zu* ("чайний набір старої людини"). У цей набір входять не тільки чашки для пиття, а й спеціальні чашки для нюхання чаю. Вони називаються *wen siang bei* ("посудина для вдихання ароматів"). Від чашок для пиття вони різняться формою: вони вузьчі та вищі [2: 161].

Отже, китайська чайна чашка відповідає прототипу "ідеальної" чашки у *своїй* культурній системі координат. Ці прототипи (і нетипові, з погляду європейців, чашки для пиття чаю і зовсім "не чашки" для вдихання чайних ароматів) є невід'ємними складовими китайського *національного образу світу*, в якому "ідеальні" (за європейським уявленням) прототипи звичайних чашок займають досить скромне і зовсім не центральне місце.

Знання національно-специфічних прототипів спільних для більшості мов концептів – це складова когнітивної бази будь-якого соціуму, об'єднаного спільною мовною свідомістю. Тому проникнення в

іншомовну картину світу неможливе без знання національно-специфічних прототипів спільних понять, тобто без адекватного знання слів підгрупи 1б (за запропонованою класифікацією).

Звернемося тепер до слів 2-ї групи, тобто до національно-специфічних абстрактних концептів. Національна специфіка семантики цих слів має цілком матеріальне обґрунтування й може бути пояснена конкретними факторами матеріального середовища буття етносу, які формують національну ментальність. Національна свідомість, сформована під впливом цих факторів, породжує абстрактну лексику, яка не має адекватних корелятивів в інших мовах. Природні умови, які найбільше впливають на формування національної ментальності, можна назвати *домінантами середи буття* етносу. Ці доміанти різні в різних народів.

Наприклад, для російського народу безумовною домінантою зовнішнього середовища є широкі простори. Цілому ряду слів (які належать до 2-ї групи) російської мови практично неможливо знайти адекватні відповідники в інших мовах: *воля, удаль, простор, разгул, размах, ширь, раздолье, тоска* та ін. Будь-якому з цих слів двомовні словники дають певні відповідники, які насправді є хибними. Зрозумілими й очевидними вони стають лише тоді, коли семантичний аналіз ґрунтується на всьому культурно-історичному контексті.

В українській мові також існує багато схожих концептів, які вже ставали предметом аналізу лінгвістів і когнітивістів. Так, І.О. Голубовська в монографії "Етнічні особливості мовних картин світу" аналізує національно-специфічні абстрактні концепти російської, української, англійської та китайської мов. Серед українських концептів згадуються концепти *воля, доля, лихо*. Дійсно, в українському культурному ареалі концепт *воля* виступає виплеканою народом мрією про гідне людини вільне життя (*Сам у неволі, а мрії на волі*). Цікавим є факт того, що в російській культурі концепт *воля* також є національно-специфічним. Він визначається саме широкими просторами географічного ландшафту. Україна відома своїми степами. Однак *степ* вплинув на ментальність українця дещо іншим чином. "В українському ландшафті вчування у "хвилясту м'якість лісостепу" чи "в безкрайню далечинь степу" не пробуджує активності. Навпаки, сприяє ... споглядальним настановам, ... пробуджує ... схильність до любові до нескінченного, недосяжного й абсолютного" [7: 53]. Таким чином, в українській культурі, на відміну від російської, "аксіома етнопсихології" стосовно *волі* набуває не стільки географічного, скільки історико-психологічного характеру [8: 122].

Концепт *self* визначається науковцями як національно-специфічний концепт англо-американської культури, котрий втілює ідею самосвідомості та самопізнання особистості. Він імплікує в цій культурі уявлення про людину як про самодостатню незалежну сутність. "Носій *self*" має постійно піклуватися про розвиток своїх сил і здібностей, культивувати *self-esteem* (букв. "самоповага"), щоб чогось досягти в житті. Це слово має безпосередню кореляцію зі словами *individualism* – "індивідуалізм" і *privacy*. Номен *privacy* слід кваліфікувати як безеквівалентну щодо української та російської мов семантему" [8: 131]. Цікавим є і те, що американському способу мислення з його позитивним *self* мають бути незрозумілі українські історичні рефлексії усвідомлення неможливості подолати поширені у світі несправедливість, неволю, нещастя: "*Думи мої, думи мої, лихо мені з вами...*" (Т. Шевченко).

Слова такого типу (група 2) є в усіх мовах, однак, проблема полягає в тому, що без допомоги спеціальних коментарів професійних лінгвістів і культурологів, які володіють у повному обсязі НМКС конкретної мови, проникнути в суть названих абстрактних концептів надзвичайно важко.

Отже, ми виділили групи національно-специфічної лексики, специфіка якої обумовлена зовнішнім середовищем, яка впливає на колективну етнічну свідомість. Не враховувати фактор середовища буття етносу – означає ігнорувати очевидний факт, що "... у ядрі своєму кожний народ залишається самим собою до тих пір, доки зберігається особливий клімат, пори року, пейзаж, національна їжа, ... – тому що вони безперервно живлять і відтворюють національні уклади буття і мислення" [4: 430]. Проникнення в іншомовну картину світу неможливе без знання національно-специфічних прототипів спільних понять.

Зовнішній світ і свідомість – це два фактори, котрі породжують мовну картину світу будь-якої національної мови. Усе те, що перебуває за межами єдиного понятійного базису (тобто всі національно-специфічні нюанси світоосмислення, світовідчуття та світоощіпки), накладається на універсальну логіко-понятійну основу й утворює ту частину НМКС, яка й несе в собі національну специфіку. Кожна мова по-своєму деталізує будь-яку із універсалій.

Перспективою подальшого дослідження є системне вивчення складових НМКС, способів вербалізації національно-специфічних концептів у мовах та подолання лакун у міжмовному спілкуванні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Кубрякова Е.С. Начальные этапы становления когнитивизма: лингвистика – психология – когнитивная наука // Вопросы языкознания. – 1994. – № 4. – С. 34-47.
2. Корнилов О.А. Языковые картины мира как производные национальных менталитетов. – М.: ЧеРо, 2003. – 349 с.
3. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. – М.: Русские словари, 1996. – 416 с.
4. Гачев Г.Д. Национальные образы мира: Общие вопросы. – М.: Сов. писатель, 1988. – 445 с.
5. Морковкин В.В., Морковкина А.В. Язык как проводник и носитель знания // Русский язык за рубежом. – 1997. – № 1. – 2. – С. 44-53.
6. Краткий словарь когнитивных терминов / Под ред. Е.С. Кубряковой. – М.: Филологический ф-т МГУ им. М.В. Ломоносова, 1997. – 245 с.
7. Кульчицький О. Світовідчуття українців // Українська душа. – К.: Фенікс, 1992. – С. 51-70.
8. Голубовська І.О. Етнічні особливості мовних картин світу: Монографія. – К.: Логос, 2004. – 283 с.

Чернышенко И.А. Факторы формирования национальных языковых картин мира.

В данной статье анализируются факторы внешней среды обитания жизни этносов, которые принимают участие в формировании национальных языковых картин мира, и влияние таких факторов на формирование этнического сознания. Рассматривается также классификация национально-специфических концептов и способы их вербализации.

Chernyshenko I.A. The Factors of National Language World Images Formation.

The factors of environment of the ethnic groups' life which take part in the formation of the national language world images and their impact on the ethnic consciousness formation are analyzed in the article. The classification of national specific concepts and the ways of their verbalization are viewed.